DWANGARBEID

(IFUD of Human Rights)

2013

Wegens de bezuinigingen door de overheid vallen ontslagen in de zorg en moeten zelfs instellingen de deuren sluiten.Door arbeidsdwang en vervalsen gegeven van de situatie van de arbeidsmarkt moeten deze ontslagen medewerkers onder het mom van resocialisering (terug)vrijwilligerswerk verrichten ter compensatie voor de uitkering."Voor wat Hoort Wat" – als voorbeeld genomen de "work for the dole" en "workfirstprojecten"- is hier de slogan,echter dit is misleiding.Eenieder kan volgens het VN-Verdrag rechten ontlenen (dus geen gunst) recht op menswaardige behandeling en minimaal bestaan.Zo worden door rechter is Nederland simpel verplichtingen door de Staat aan o.a. de EU "Handvest Europese Grondrechten" afgezwakt om mensen goedkoop voor de overheid laten werken.Bovendien is hierdoor sprake van arbeidsmarktvervuiling.Stel de overheid gaat driekwart van het personeelsbestand van de politie ontslaan,en laat ze daarna via de bijstand goekoper hetzelfde werk als voorheen verrichten.De besparing voor de overheid is op die manier enorm.Zet op die manier een deel van de ambtenaren van de belastingdienst op straat.Er is sprake van misleidingen dwang door de overheid.Dat blijkt tevens door te korten op de bijstand als dwangmiddel,en geen rekening houden met minimale normen zoals bij "beslagvrije voet" bij deurwaarders.Het een en ander burgers een minimaal menswaardig bestaan te garanderen en "klassieke grondrechten".Burgers worden de overheid misbruikt door ze de schuld van de crisis in de schoenen te schuiven.

LEIJTEN: ZORGBEZUINIGING LEIDT TOT MASSAONTSLAG

23-10-2013 • **De bezuinigingen in de ouderenzorg, jeugdzorg en thuiszorg zal leiden tot een verlies aan van 57.000 tot 120.000 banen in 2017, dat blijkt uit een rapport over de arbeidsmarkt in de zorg en welzijnssector. Leijten: 'Dit rapport toont aan dat het kabinet mensen die werken in de zorg hun baan ontneemt en erger nog, vele hulpbehoevende mensen zonder zorg zal laten zitten. Dit beleid moet zo snel mogelijk van tafel'.**

Het rapport is onderdeel van de langverwachte prognose voor de arbeidsmarkt in zorg en welzijn en maakt een zeer gedetailleerde uitsplitsing naar opleiding en beroep. Leijten: 'Vooral in de huishoudelijke zorg zijn de klappen fors en wordt er een netto werkloosheid van 24 duizend banen voorzien. In dat scenario wordt er nog gerekend op herplaatsing van ontslagen medewerkers. Ook in de jeugdzorg en de ouderenzorg wordt een fikse daling van personeelsvraag verwacht. Het is dramatisch dat we mensen die nu in de zorg werken moeten gaan ontslaan, terwijl we ze in te toekomst allemaal weer nodig zullen hebben'.

Het rapport heeft Leijten in handen gekregen via een tip en kon het toen op internet bestuderen. Dat het rapport niet eerder naar de Kamer is gestuurd zint Leijten voor geen meter. Leijten wil zo snel mogelijk een debat over het 'onder de pet houden' van het cruciale rapport.: 'Is dit rapport bewust achtergehouden om zo min mogelijk discussie bij de begroting te hebben? Om de regering goed te kunnen controleren moeten we alle beschikbare informatie over het kabinetsbeleid krijgen, zeker ook dit rapport dat al in augustus klaar was en waar het ministerie nauw bij betrokken is.'

Gemeente mag WorkFirst-traject dwingend opleggen

maandag 8 februari 2010 | 00:00 uur | Persbericht

De Centrale Raad van Beroep, de hoogste rechter op het gebied van het sociale bestuursrecht, oordeelde vandaag dat gemeenten uitkeringsgerechtigden – onder voorwaarden – mogen verplichten deel te nemen aan WorkFirst trajecten. Divosa-voorzitter René Paas is "dik tevreden" met die uitspraak. "Je mag van uitkeringsgerechtigden hiermee eisen dat ze werk maken van hun terugkeer op de arbeidsmarkt. Verstoppertje spelen is definitief voorbij."

De rechter oordeelde dat WorkFirst geen "verboden verplichte arbeid" is zolang gemeenten zich houden aan vier voorwaarden. Het aangeboden traject moet wat aard, plaats, duur en werktijden passen bij de mogelijkheden, ervaring opleiding en gezinsituatie van betrokkene. Ook de lengte van de uitkeringsperiode is van belang, evenals de vraag of het traject bijdraagt aan kansen op werk. Tot slot mag de sanctie op niet-meewerken niet onevenredig zwaar zijn.

Paas ziet in de uitspraak een bevestiging voor het beleid van gemeenten. "Er is niet één gemeente die WorkFirst inzet als zoethoudertje." WorkFirst is één van de meest effectieve manier is om mensen dichter naar werk te brengen. Voor bijna veertig procent van de mensen is WorkFirst het opstapje naar een reguliere baan. Voor anderen een goede manier om te achterhalen welke extra hulp hij of zij nodig heeft of weer een reden te hebben om op te staan. "Zelfs degenen die aanvankelijk niet willen, zijn achteraf vaak positief. Juist voor de laatste categorie is deze uitspraak een opsteker."

Work for the Dole

Australian Government

For:
Job seekers

Work for the Dole activities provide eligible job seekers with work experience which helps job seekers to learn new skills and improve their chance of finding a job.

Work for the Dole activities can include volunteer work with not-for-profit organisations, or local, state, territory or Australian Government agencies.

Job seekers benefit from Work for the Dole activities by:

- developing on-the-job skills
- demonstrating abilities to potential employers
- obtaining references from work experience employers
- making new work contacts
- taking part in training
- staying connected to the workforce.

A Work for the Dole placement might see a job seeker working as part of a team with other job seekers, or be an individual placement with a host organisation (such as a community group or charity). The type of tasks could vary but can include opportunities to develop skills in:

- computing
- maintenance of vehicles and buildings
- landscaping or gardening
- office or retail
- customer service
- hospitality, including food preparation
- woodworking, painting, decorating, metalworking or electrical testing
- restoring historic buildings and vehicles
- helping members of the community such as the elderly, people with disability or children (you may require a police clearance before working in nursing homes or with children)
- recording local history
- producing videos, websites or publicity materials.

The range of activities will be different for each Job Services Australia provider and may include more options than those listed above.

Who can participate in Work for the Dole activities?

Job seekers registered with a Job Services Australia provider can volunteer to participate in Work for the Dole activities at any time, if both the job seeker and the Job Services Australia provider agree it will be of benefit.

Job seekers aged 18 to 49 who have been registered with a Job Services Australia provider for 12 months must participate in a work experience activity (like Work for the Dole) to continue

receiving financial help (through income support) from the Australian Government.

Job seekers who take part in Work for the Dole activities may be able to get an additional payment of $20.80 a fortnight to help with costs of taking part in the Work for the Dole activity.

Work for the Dole and Job Services Australia

Job Services Australia providers will ensure Work for the Dole activities:

- provide flexible work experience opportunities for job seekers to assist them in re engaging with their community and the workplace
- offer opportunities for structured training for all job seekers where appropriate and available
- provide work experience that will develop or enhance a job seeker’s ability to work as part of a team, be guided by a supervisor, work independently, communicate effectively and improve motivation and dependability
- seek local community involvement in activities that will generate outcomes to benefit the community
- comply with state and territory legislation.

Want to know more?

Job seekers interested in participating in Work for the Dole should discuss this with their Job Services Australia provider.

More information is available on Job Services Australia, work experience activities available through Job Services Australia and how to register with a Job Services Australia provider for job seekers not already connected to a Job Services Australia provider.

Visit Australian JobSearch to find a Job Services Australia provider.

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA S GRAVENHAGE

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
T 070 333 44 44
F 070 333 40 33
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2013-0000158546

Datum 12 november 2013
Betreft Onderzoek uitvoering van de tegenprestatie naar vermogen

Hierbij bied ik u de rapportage "Voor wat hoort wat" aan, een onderzoek naar de uitvoering van de tegenprestatie in de WWB. In mijn brief van 5 juli jl. heb ik aangegeven dat ik de Inspectie SZW heb verzocht om het onderzoek uit te voeren. In deze brief vat ik de bevindingen samen en reageer ik op de bevindingen van de Inspectie SZW.

De centrale vraag van het onderzoek is hoe de tegenprestatie door gemeenten wordt vorm gegeven in beleid en uitvoering. Het rapport geeft hier inzicht in. Dit relatief nieuwe instrument om een bijstandsgerechtigde naar vermogen maatschappelijk nuttige werkzaamheden te laten verrichten als tegenprestatie voor de uitkering, wordt door een aantal gemeenten regelmatig vrijwillig ingezet. De wet geeft algemene kaders aan en de gemeenten hebben veel beleidsvrijheid om de tegenprestatie in de praktijk vorm te geven. Het kabinet streeft ernaar de tegenprestatie voor alle gemeenten te verplichten per 1 juli 2014. Daartoe is het wetsvoorstel WWB-maatregelen aangeboden aan uw Kamer.

Tijdens het Algemeen Overleg over de WWB-maatregelen van 5 juni jl. heeft Kamerlid Potters (VVD) aandacht gevraagd voor het instrument *Work for the Dole* in Australië, waarbij de uitkeringsgerechtigde zelf initiatieven neemt om zijn tegenprestatie voor de samenleving te organiseren. Ik heb informatie laten inwinnen over deze werkwijze. Het blijkt dat langdurig werklozen verplicht zijn om iets te ondernemen om werkervaring op te doen, om zo meer kansen te hebben op een baan en weer deel te nemen aan de samenleving. Een van de mogelijkheden om werkervaring op te doen zijn de activiteiten in het kader van Work for the Dole. In Australië kan de werkloze werkzoekende in dat kader kiezen uit verschillende projecten.
Wat mij daarin aanspreekt is dat de mensen zelf invloed hebben op de keuze van de activiteiten. Ik vind het positief dat de bijstandgerechtigde ook zelf ideeën aandraagt of dat de gemeenten keuzemogelijkheden bieden voor het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten als tegenprestatie voor de uitkering. Als de betrokkene geen ideeën aandraagt, dan is de gemeente aan zet.

Samenvatting van de bevindingen en reactie.
Het onderzoek is een beschrijvend onderzoek op basis van gehouden interviews onder die gemeenten die aangeven de tegenprestatie uit te voeren. De gemeenten die dat niet doen zijn buiten beschouwing gelaten. De onderzochte gemeenten zijn onder te verdelen in twee groepen: gemeenten die de tegenprestatie daadwerkelijk uitvoeren en gemeenten die de tegenprestatie gaan uitvoeren, maar nog in een beleidsvoorbereidende fase zitten.

De Inspectie SZW heeft met 148 gemeenten contact gehad over de vraag of zij de tegenprestatie toepassen. 78 gemeenten geven aan de tegenprestatie toe te passen of dat voor te bereiden. 35 gemeenten passen de tegenprestatie ten tijde van het onderzoek daadwerkelijk toe.

In het eerste halfjaar van 2013 zijn ongeveer 3200 tegenprestaties gevraagd aan bijstandgerechtigden (over geheel 2012 zijn 3422 tegenprestaties toegepast). In de bijlage bij het onderzoek worden voorbeelden genoemd van door gemeenten opgelegde tegenprestaties (maatschappelijk nuttige activiteiten).

Positionering tegenprestatie
Uit het onderzoek blijkt dat gemeenten die de tegenprestatie toepassen, het beleid dat daaraan ten grondslag ligt hebben vastgelegd. Gemeenten maken onder andere keuzes ten aanzien van de manier waarop zij het instrument inpassen in hun beleid, de aard van de activiteiten, de duur en de omvang van de tegenprestatie. De meeste gemeenten die de tegenprestatie uitvoeren geven aan dat deze is ingebed in het algemene re-integratie- en participatiebeleid en zo bijdraagt aan het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt. Zij geven aan geen scherp onderscheid te maken tussen de tegenprestatie en de activering op basis van re-integratie en participatiebeleid. Ook wordt het door deze gemeenten in meerderheid ingezet als middel voor preventie van instroom en handhaving.
De gemeenten die de tegenprestatie nog niet toepassen, geven aan dat de tegenprestatie geen relatie heeft met re-integratie- en participatiebeleid.

De doelgroep voor de tegenprestatie
Circa de helft van de gemeenten geeft aan dat de tegenprestatie beleidsmatig in principe op alle WWB-ers van toepassing is. Een minderheid van de gemeenten geeft aan dat dit instrument vooral wordt ingezet voor de WWB-er die lager op de participatieladder staat. De casemanager bepaalt op basis van de individuele situatie wie daadwerkelijk een tegenprestatie krijgt opgelegd. Er zijn ook casemanagers die de tegenprestatie opleggen als de WWB-er gemotiveerd is en de uitstroom naar werk niet wordt belemmerd. In het onderzoek wordt ook een aantal gevallen genoemd waarin de tegenprestatie niet wordt opgelegd. Genoemd worden: WWB-ers die al in een re-integratietraject of participatietraject zitten, bijna 65 jaar zijn, een kleine afstand tot de arbeidsmarkt hebben of die parttime werken, die al

vrijwilligerswerk verrichten of vrijgesteld zijn van de arbeidsverplichtingen.

‘Naar vermogen’
Gemeenten houden bij het opdragen van de tegenprestatie rekening met de persoonlijke omstandigheden van de WWB-er. Zo kijkt de casemanager naar de fysieke- en psychische vermogens. In de meeste gemeenten houdt de casemanager rekening met de reistijd, beschikbaarheid van kinderopvang en het verlenen van mantelzorg.

Aard, duur en omvang
Volgens het onderzoek worden de activiteiten voornamelijk verkregen door contacten met de vrijwilligersinstellingen en de maatschappelijke organisaties. De meeste gemeenten geven aan dat de WWB-er invloed heeft op de keuze van de activiteiten. Als de tegenprestatie wordt uitgevoerd in het kader van activering is dat niet het geval: ongeveer de helft van de gemeenten geeft aan dat de WWB-er dan beperkt of geen invloed heeft. Sommige gemeenten vragen de WWB-er zelf te zoeken naar maatschappelijk nuttige activiteiten. Wanneer dat niet tot succes leidt, heeft de gemeente werkzaamheden achter de hand.

Bij ongeveer de helft van de gemeenten is de gemiddelde duur van de tegenprestatie korter dan een half jaar. Bij iets minder dan de overige helft van gemeenten is de duur gemiddeld langer dan een half jaar. In dat laatste geval is het doel niet iets terug doen voor de uitkering, maar het bevorderen van de participatie. Gemiddeld besteedt de WWB-er 16 uur per week aan de tegenprestatie. De variatie is echter groot: van 4 tot 24 uur per week.

Communicatie
In de meeste gevallen wordt de WWB-er mondeling geïnformeerd over de rechten en plichten bij de tegenprestatie. Daarnaast wordt vaak een formele beschikking afgegeven of wordt het in een trajectplan opgenomen. De meeste gemeenten geven aan dat bezwaar en beroep kan worden aangetekend.
Ik wil het belang van een heldere communicatie richting de WWB-er benadrukken. Er moet bijvoorbeeld duidelijkheid bestaan over de rechten en plichten. Wanneer iemand meent dat ten onrechte een bepaald besluit is genomen, dan moet daarover gecommuniceerd kunnen worden. Via de Verzamelbrief van 12 juli heb ik het belang van het bieden van de mogelijkheid van bezwaar en beroep actief onder de aandacht van gemeenten gebracht.

Handhaving
Alle gemeenten waar de tegenprestatie een verplichtend karakter heeft, hanteren sancties, zoals het korten van de uitkering, het stoppen van de uitkering of het geven van een waarschuwing, als de WWB-er niet meewerkt.

De WWB-er
Uit het onderzoek blijkt dat veel WWB-ers volgens de casemanagers in het begin geen zin hebben in de tegenprestatie. Echter als zij eenmaal begonnen zijn slaat deze grondhouding snel om naar overwegend positief.

Het principe om maatschappelijk bezig te zijn wordt in de regel geaccepteerd door de meeste WWB-ers.

Het doet mij genoegen dat de WWB-ers (al dan niet na verloop van tijd) positief staan tegenover de tegenprestatie.

Ik constateer dat uit het onderzoek blijkt dat in de meeste gemeenten de WWB-er wel degelijk invloed heeft op de keuze van de activiteiten. Zoals eerder aangegeven vind ik dit positief. Ook blijkt dat de WWB-ers overwegend positief staan tegenover de tegenprestatie. Dit laat zien dat de tegenprestatie kan bijdragen aan het welbevinden van de bijstandsgerechtigde.

Uitdagingen bij de invoering

Een aantal gemeenten noemt een aantal belemmeringen bij het invoeren van de tegenprestatie. Gemeenten die nog geen tegenprestatie hebben ingevoerd zien het vaakst belemmeringen. Voor zover sprake is van belemmeringen, worden vooral genoemd het vinden van voldoende maatschappelijk nuttige activiteiten (die niet leiden tot verdringing van vrijwilligerswerk of betaalde arbeid) en de uitvoeringskosten die gemoeid zijn met organisatie en begeleiding van WWB-ers. Voor de uitvoeringskosten van de WWB, waaronder kosten voor tegenprestatie, ontvangen gemeenten geld via het Gemeentefonds. Verder blijkt uit het onderzoek dat de begeleiding van WWB-ers voornamelijk plaatsvindt op de plek waar de tegenprestatie wordt uitgevoerd of via de vrijwilligerscentrale of welzijnsorganisatie die mensen plaatst.

Denkbaar is dat de organisaties waar de maatschappelijk nuttige activiteiten worden uitgevoerd en die baat hebben bij de inzet van extra handen, kunnen bijdragen in de begeleiding.

Conclusie

Het rapport geeft inzicht in de wijze van uitvoering van de tegenprestatie. De mogelijkheid tot het opleggen van een tegenprestatie werd pas in 2012 in de WWB geïntroduceerd. Het aantal toepassingen stijgt, getuige het feit dat er in de eerste helft van 2013 ongeveer net zo veel toepassingen zijn geweest als in heel 2012. De conclusie ‘onbekend maakt onbemind’ dringt zich op. Gemeenten en WWB-ers die ermee werken staan er positiever tegenover en zien minder belemmeringen dan gemeenten en bijstanders die dat nog niet doen.

Het is goed om te zien dat er rekening wordt gehouden met de persoonlijke omstandigheden van de betrokkene en de motivatie en wensen van betrokkene. Zoals ik al eerder heb aangegeven vind ik het van belang dat de bijstandgerechtigde ook zelf ideeën kan aandragen of keuze mogelijkheden heeft voor het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten als tegenprestatie voor de uitkering.

Het rapport laat zien dat de betrokkene wordt geïnformeerd over de rechten en plichten van de tegenprestatie. Ik hecht eraan dat de mogelijkheid van bezwaar of beroep altijd helder is en heb dit ook onder aandacht van gemeenten gebracht.

Gelet op de bevindingen uit het rapport en het feit dat de tegenprestatie een relatief nieuw instrument is, zal ik Divosa ondersteunen om een 'werkwijzer tegenprestatie' te maken ten behoeve van de uitvoering door gemeenten. Daarmee wil ik gemeenten behulpzaam zijn bij de keuzes om invulling te geven aan hun beleid.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

Jetta Klijnsma